

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Dataskyddssombudets verksamhetsberättelse 2019

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Österbottens förbunds dataskyddsombud och dataskyddsgrupp	4
3	Dokumentation som visar genomförandet av dataskyddet	5
3.1	Dataskyddsbeskrivningar.....	5
3.2	Datasystembeskrivning	5
3.3	Den personuppgiftsansvariges register över behandling	6
3.4	Avtal	6
3.5	Samtycke och skrivningar i dokument	6
3.6	Tillgodoseende av enskilda personers rättigheter.....	7
4	Kunskaper om dataskydd	8
5	Västra Finlands Europakontor.....	9
6	Framtidsutsikter för dataskyddsarbetet	10

1 Inledning

EU:s allmänna dataskyddsförordning 2016/679 trädde i kraft den 24 maj 2016 och blev tillämplig senast den 25 maj 2018. Enligt förordningen ska alla myndigheter och offentliga organ oavsett vilken information de behandlar samt andra organisationer i vilkas kärnverksamhet ingår systematisk och omfattande övervakning av personuppgifter eller behandling i stor omfattning av särskilda kategorier av personuppgifter utnämna ett dataskyddsombud.

Dataskyddsförordningen kräver att organisationerna kan visa att de följer förordningen. Detta kallas den personuppgiftsansvariges ansvarsskyldighet, och denna verksamhetsberättelse av dataskyddsombudet är således ett sätt att visa att skyldigheten fullgörs.

Eftersom det länge i föl antogs att landskaps- och vårdreformen kommer att bli av vidtogs inga särskilda åtgärder för att utveckla dataskyddet på Österbottens förbund. Det viktigaste målet för år 2019 var att fortsätta skapa modeller för och införa sådana tillvägagångssätt som gör det möjligt att påvisa att Österbottens förbunds dokument samt rutiner och arbetssätt uppfyller kraven i EU:s allmänna dataskyddsförordning.

Detta är den andra verksamhetsberättelsen av Österbottens förbunds dataskyddsombud.

2 Österbottens förbunds dataskyddsbud och dataskyddsgrupp

Till Österbottens förbunds dataskyddsbud har genom tjänstemannabeslut 142/2018 utnämnts kulturchef Tarja Hautamäki, som tog sig an uppdraget som bisyssla den 27 mars 2018. Data-skyddsbudet ska ge anvisningar om Österbottens förbunds dataskyddsarbete. Som stöd finns en dataskyddsgrupp, för vilken dataskyddsbudet är ordförande. Utöver medlemmarna i gruppen har uppgifter även tilldelats annan personal. Dataskyddsbudet har också väglett Västra Finlands Europakontor i dess dataskyddsarbete, för vilket kontorets direktör har det operativa ansvaret.

Dataskyddsgruppen sammanträdde en gång under året. I gruppen har ingått Margot From, Marianne Höglund, Marie Sjölin, Riitta Isoniemi, Johanna Leppänen, Irina Nori och Gustav Nygård. Med Västra Finlands Europakontors personal har kontorets dataskyddsfrågor diskuterats per telefon och e-post.

När det gäller kommunikationsrutiner har dataskyddsgruppen haft Österbottens förbunds informationsgrupp som stöd.

3 Dokumentation som visar genomförandet av dataskyddet

Den personuppgiftsansvarige ska informera de registrerade om behandling av personuppgifter, och de registrerade har rätt att få veta vilka uppgifter om dem som finns lagrade i register. Österbottens förbund uppdaterade år 2019 de dokument som beskriver behandling av personuppgifter. Dessa dokument är dataskyddsbeskrivningar, datasystembeskrivningar, den personuppgiftsansvariges register över behandling, dokumentmallar och strategier. Innehållet i dataskyddsbeskrivningarna och i dokumentmallarna är offentliga. Tillgången till sådan specifik information om Österbottens förbunds lösningar och åtgärder för informationssäkerhet som ingår i datasystembeskrivningen och den personuppgiftsansvariges register över behandling är av säkerhetsskäl begränsad till de personer som behöver uppgifterna i sitt arbete. Uppgiftstyperna i beskrivningarna och i registren är däremot offentliga.

3.1 DATASKYDDSBESKRIVNINGAR

Österbottens förbund upprätthåller följande personregister, som är relevanta för verksamheten:

- Register över hyrd IKT-utrustning och register för licenshantering
- Kulturnämndens bidragsregister
- Partner- och kontaktregister
- Reseregister
- Register över projektaktörer i Österbotten
- Österbottens evenemangskalender
- Ärendehanteringssystemet Tweb

Respektive personregister har en utsedd person som är ansvarig för registret. Dataskyddsbeskrivningarna för registren finns samlade i dokumentet Behandling av personuppgifter vid Österbottens förbund, vilket finns offentligt tillgängligt på Österbottens förbunds webbplats (<https://www.obotnia.fi/om-osterbottens-forbund/dataskydd/>). De anställda har instruerats att hänvisa till dataskyddsbeskrivningen på webbplatsen när de begär att få kundernas personuppgifter och samtycke till insamling av uppgifterna.

Västra Finlands Europakontor har upprättat två dataskyddsbeskrivningar: informationstjänster och besökargrupper.

3.2 DATASYSTEMBESKRIVNING

Det finns en separat datasystembeskrivning av alla de datasystem som Österbottens förbund använder. En del av datasystemen är väsentliga för att kunna upprätthålla de ovan nämnda personregistren. Datasystembeskrivningen är uppdaterad och innehåller följande uppgifter:

- systemets namn och typ

- ansvarig enhet och person med ansvar för innehållet
- systemadministratör
- ändamål
- informationskällor
- tidpunkt då uppgifterna började lagras
- uppgifternas offentlighet
- systemets offentliga adress
- placering av datalagret
- typ av sekretessbelagda uppgifter

3.3 DEN PERSONUPPGIFTSANSVARIGES REGISTER ÖVER BEHANDLING

En organisation ska alltid upprätta ett register över behandling av personuppgifter, såvida inte behandlingen endast är tillfällig. Registret är ett internt dokument för organisationen och ett hjälpmedel för att få en bild av behandlingen av personuppgifter. Tillsynsmyndigheten kan vid behov bedöma lagenligheten i behandlingen av uppgifter utifrån registret, och det ska på begäran överlämnas till tillsynsmyndigheten.

Den personuppgiftsansvariges register över behandling vid Österbottens förbund är upprättat enligt dataombudsmannens byrås modellunderlag. Det innehåller uppgifter om följande:

- löneutbetalning
- betalning av arvoden
- rekrytering samt arbetsavtals- och tjänsteförhållande
- personalfrånvaro
- ersättning för rese- och logikostnader
- leverantörsreskontra
- avslutande av arbetsavtals- och tjänsteförhållande
- personalens kunskaper om dataskydd.

3.4 AVTAL

Om en behandling genomförs av en annan organisation (personuppgiftsbiträde) på den personuppgiftsansvariges vägnar ska denne ingå ett skriftligt avtal med personuppgiftsbiträdet om behandling av personuppgifter. Österbottens förbund uppdaterade under året dessa avtal och säkerställde genom bilagor till avtalen att personuppgiftsbiträdena har ålagts ansvaret för dataskyddet av registren.

3.5 SAMTYCKE OCH SKRIVNINGAR I DOKUMENT

Av medlemmarna i Österbottens förbunds förtroendeorgan och i grupper som sammanträder regelbundet efterfrågas samtycke till insamling av de uppgifter som är nödvändiga för arbetet och som anges i dataskyddsbeskrivningen vid det första mötet för mandatperioden eller vid gruppens första möte. En mall för en standardtext till en föredragningslista har gjorts för detta ändamål. Standardtexten finns tillgänglig i ärendehanteringssystemet i mappen Dataskydd > Ohjeet.

De handlingar som gäller dataskydd och behandling av personuppgifter samlas i Österbottens förbunds ärendehanteringssystem på ett enda ställe, där de är lätta att hitta. Också Västra Finlands Europakontors dataskyddsbeskrivningar är lagrade i Österbottens förbunds ärendehanteringssystem, men själva personregistren finns på kontoret i Bryssel.

De kommunikativa åtgärder och riktlinjer som gäller vid eventuella avvikelser i dataskyddet och informationsläckor finns nedskrivna i Österbottens förbunds kommunikationsstrategi. Frågor om dataskydd har inte tagits upp i andra strategiska dokument.

Promemoriorna från dataskyddsgruppens möten sparas i Österbottens förbunds ärendehanteringssystem.

3.6 TILLGODOSEENDE AV ENSKILDA PERSONERS RÄTTIGHETER

Den registrerade har enligt artiklarna 15 och 16 i dataskyddsförordningen rätt att granska vilka personuppgifter om honom eller henne som Österbottens förbund behandlar. Den registrerade kan också begära att felaktiga personuppgifter rättas samt enligt artikel 17 att uppgifter raderas ur registren. För dessa ändamål har gjorts formbundna blanketter och instruktioner, som finns på Österbottens förbunds webbplats.

Till Österbottens förbund inkom under året ingen sådan begäran som grundar sig de ovan nämnda artiklarna.

4 Kunskaper om dataskydd

Ansvaret för dataskyddet vilar på Österbottens förbunds ledning, men alla anställda förväntas ta till sig elementära kunskaper om dataskydd i sitt dagliga arbete. Nyanställda på Österbottens förbund förväntas avlägga [videokursen Dataskydd i vardagen](#) och webbtestet i anslutning till kursen. År 2019 gjorde tre personer testet, vilket finns noterat i ärendehanteringssystemet.

Personalen har informerats om följande dataskyddsfrågor på personalmötena och via en intern sändlista för utskick till personalen:

15.1 Snabbguide om dataskyddsförordningen

15.5 Personuppgifter – geografisk information – dataskydd?

28.5 [Dataskydd i BAM-sektorn](#) (på finska). Rekommenderade rutiner för behandling av material som innehåller personuppgifter i bibliotek, arkiv och museer

För personalen gjordes under året nedanstående fyra anvisningar om rutiner kring dataskydd. Anvisningarna finns i ärendehanteringssystemet i mappen Dataskydd:

- Personuppgifter och geografisk information. Hur påverkar lagstiftningen om dataskydd offentliggörande av geografisk information.
- Enligt mallar av utvecklingsprogrammet för den digitala säkerheten inom den offentliga förvaltningen (JUDO)
  - Allmänna anvisningar för behandling av personuppgifter
  - 13 bud om dataskydd för chefer
  - 5 bud om dataskydd för anställda

De tre sistnämnda anvisningarna behandlades i Österbottens förbunds ledningsgrupp den 6 augusti och på personalmötet den 9 september.

Om någon registrerad önskar använda sig av sin rätt att enligt artiklarna 15 och 16 i dataskyddsförordningen granska vilka personuppgifter om honom eller henne som Österbottens förbund behandlar har personalen instruerats att ge personen rådet att följa anvisningarna på förbundets webbplats och vid behov vända sig till dataskyddsombudet.

Dataskyddsombudet deltog i följande kursdagar om dataskydd:

- Aktualitetsdagar för dataskyddsombud 15–16.5 (med hjälp av distansteknik)
- Dataskydd i bibliotek, arkiv och museer 29.5 (med hjälp av distansteknik)
- Utvecklingsprogrammet för den digitala säkerheten inom den offentliga förvaltningen (JUDO) 13.11 (med hjälp av distansteknik)
- SecuBot-projektets seminarium om informations säkerhet 19.11.

Eftersom det i sista hand är de förtroendevalda som leder Österbottens förbund är det viktigt att stärka också deras kunskaper om dataskydd. Österbottens förbunds dataskyddsbeskrivningar och en redogörelse för EU:s allmänna dataskyddsförordning har bragts till förtroendeorganens kännedom som separata mötesärenden.

5 Västra Finlands Europakontor

Västra Finlands Europakontor har samlat in personuppgifter av besökargrupper för att kunna mata in uppgifterna i kontorets passerkontrollsystem och med tanke på besök på EU:s institutioner. Den anställda på kontoret som har huvudansvaret för besöket ansvarar för att de insamlade personuppgifterna raderas ur kontorets system efter besöket. Kontoret har inte fått några förfrågningar av registrerade personer om behandlingen av personuppgifter.

Västra Finlands Europakontor tillhandahåller en elektronisk informationstjänst, som administreras av en praktikant. Av personer som registrerar sig som prenumeranter efterfrågas samtycke till att deras uppgifter registreras för detta ändamål. År 2019 måste samtycke inhämtas separat av några personer, eftersom de hade missat att klicka på rutan för samtycke i registreringsformuläret. I slutet av året omarbetades formuläret så att detta fält måste fyllas i.

Eftersom Europakontoret byter praktikant med regelbundna intervall är det viktigt att det i introduktionen av en ny praktikant alltid ingår tillräckligt med vägledning om de krav som ställs på dataskyddet.

6 Framtidsutsikter för dataskyddsarbetet

Dataskyddslagstiftningen står i centrum för det ramverk som reglerar informationshanteringen inom den offentliga förvaltningen, och den är i hög grad sammanknuten med flera andra lagar som reglerar god förvaltning (se nedanstående bild, källa: finansministeriet).

Den nya lagen om informationshantering (906/2019), som träder i kraft vid ingången av år 2020, samlar största delen av olika lagars bestämmelser om informationshantering inom den offentliga sektorn i en enda lag i Finland. Den är en allmän lag, som definierar hantering av livscykeln för information inom den offentliga förvaltningen samt säkerställer en enhetlig hantering av informationsmaterial och en informationssäker behandling enligt offentlighetsprincipen.

Syftet med lagen om informationshantering är också att främja interoperabiliteten mellan olika myndigheters informationssystem och informationslager. När sådana gränssnitt öppnas upp, beskrivs och definieras är det skäl att vara särskilt uppmärksam på hur kraven på dataskydd uppfylls vid eventuella överföringar av informationsmaterial från en myndighet till en annan.

Lagen om informationshantering ska verkställas och de dataskydds- och informationssäkerhetsfrågor som hänger samman med den ska i huvudsak lösas under år 2020.

Hur dataskyddet genomförs beror i praktiken på kunskapsnivån hos de personer som tillämpar bestämmelserna om dataskydd samt på informationssäkerheten. Personalen uppmuntras att delta i kurser om dataskydd och informationssäkerhet samt tänka på dataskyddsfrågor i sitt dagliga arbete. Instruktioner och råd ges i Österbottens förbunds interna informationskanaler.

Österbottens förbund borde förbereda sig på och gå in för att upprätta ett årligt databokslut. Syftet med databokslutet är att påvisa att den personuppgiftsansvarige fullgör sina skyldigheter, visa förtroende gentemot intressentgrupper samt vara ett verktyg för ledning och intern övervakning. Det beskriver hur informationssäkerheten och dataskyddet är ordnade, informationshanteringen, informationslagren och informationsflödena, den lagstiftning och de anvisningar som påverkar informationsbehandlingen, de registrerades rättigheter, uppföljningen och rapporteringen samt bedömningen och utvecklingen. Databokslutet är alltså ofta något mer än bara ett verktyg för att skydda personuppgifter.

Hittills har inget separat databokslut upprättats för Österbottens förbunds verksamhet, utan det väsentligaste om dataskyddet har tagits upp i dataskyddsombudets verksamhetsberättelse, som har ett lättare innehåll och finns tillgänglig på förbundets webbplats.

**Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto**

Sandögatan 6 B - Hietasaarenkatu 6 B
PB - PL 174, 65101 Vasa - Vaasa
Tfn - Puh. 06 320 6500

www.obotnia.fi
info@obotnia.fi